

Statencommissiestuk

**Voortgang gebiedsgericht milieubeleid
(jaarrapportage 2000 en actualisatie 2001-2003)**

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Milieu, Water en Groen op 7 mei 2001

C-stuk

Behandeld door mevrouw M. Roelfs, telefoonnummer (0592) 365866
Portefeuillehouder: mevrouw A. Edelenbosch

Inleiding

Provincie en Rijk willen - naast een algemene verbetering van de milieukwaliteit - in prioritaire gebieden de milieukwaliteit verder verbeteren. Getracht wordt dit te bereiken met gebiedsgerichte maatregelen. Hiervoor hebben provincie en Rijk geld beschikbaar gesteld. In de Subsidieregeling gebiedsgericht milieubeleid (SGM) van het Rijk is vastgelegd dat voor het verkrijgen van de rijksbijdrage een meerjarig uitvoeringsprogramma (in 1996 vastgesteld) en jaarlijks een voortgangsrapportage moeten worden ingediend. Met de voortgangsrapportage wordt verantwoording afgelegd over de besteding van de rijksmiddelen en wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd. In 2000 is aangekondigd dat de SGM zou worden opgevolgd door de Subsidieregeling gebiedsgericht beleid (SGB) die strengere eisen stelt aan een gebiedsgerichte aanpak en meetbaarheid van de effecten. Deze regeling gaat echter pas in de loop van 2001 in. In verband hiermee wordt de SGM andermaal verlengd. Voor Drenthe is via de SGM een rijksbijdrage van circa f 4,5 miljoen (€ 2,04 miljoen)¹ beschikbaar. Daarom bevat de voortgangsrapportage ook een aanvraag voor het verkrijgen van een bijdrage voor de uitvoering van nieuwe activiteiten van 2001 tot en met 2003.

Advies

Instemmen met het geactualiseerde uitvoeringsprogramma.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Verbetering van de omgevingskwaliteit in de prioritaire gebieden uit het Provinciaal omgevingsplan (POP).

Argumenten

1. *Jaarlijks dienen op grond van de SGM een voortgangsrapportage en een actualisatie te worden ingediend bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM).* Voor het verantwoorden en het verkrijgen van de rijksbijdrage ten behoeve van de uitvoering van het gebiedsgericht milieubeleid is het nodig dat gedeputeerde staten jaarlijks een voortgangsrapportage en een actualisatie van het programma vaststellen en indienen bij het Ministerie van VROM.
2. *Het advies van de statencommissie kan worden betrokken bij de uitvoering van het programma.* In afwachting van de goedkeuring van het geactualiseerde uitvoeringsprogramma door het Ministerie van VROM loopt de procedure naar de Statencommissie Milieu, Water en Groen (MWG). Omdat het programma vooral een raamwerk is en deels wordt uitgevoerd met provinciaal geld, kunnen op basis van het advies van de statencommissie eventueel accenten worden verlegd in de uitvoering.

¹ Het in dit schrijven opgenomen bedrag in euro's is bedoeld als gewenningsinformatie. Hieraan kunnen geen rechten ontleend worden.

3. *Er zijn gegronde redenen om activiteiten te beëindigen.*
Een deel van de activiteiten wordt stopgezet, omdat het algemene milieubeleid strenger is geworden, waardoor voor die maatregelen geen extra impuls meer nodig is. Voor een ander deel geldt dat er onvoldoende concrete resultaten werden geboekt of dat ze niet binnen de voorwaarden van de SGM kunnen worden uitgevoerd.
4. *Er is extra budget beschikbaar.*
In verband met verlenging van de SGM en daarmee de uitvoeringstermijn met een jaar is voor Drenthe een extra rijksbijdrage van circa f 4,5 miljoen (€ 2,04 miljoen) en een provinciale bijdrage (jaarlijkse fondsstorting) van f 450.000,- (€ 204.000,-) beschikbaar. Daarnaast zijn projecten goedkoper uitgevallen of voortijdig beëindigd. Door de zo ontstane budgetruimte kunnen nieuwe activiteiten worden opgenomen en goed lopende activiteiten worden geïntensiveerd.
5. *Met het geactualiseerde programma worden de beschikbare middelen ingezet binnen de gestelde randvoorwaarden.*
In de SGM wordt een gebiedsgerichte inzet van de middelen geëist. Ook het college heeft deze lijn gekozen om zoveel mogelijk effect te hebben in de waardevolle en kwetsbare gebieden. Alleen maatregelen die verdergaan dan hetgeen op grond van bestaande regelgeving verplicht is, komen in aanmerking voor subsidie. Bij het opnemen of laten vervallen van projecten heeft vooral ook meegeteld of de projecten nog dit jaar van start zullen gaan. Dit is namelijk een vereiste in de SGM.
6. *Met het geactualiseerde programma worden de beschikbare middelen ingezet voor eerder vastgestelde beleidsdoelen.*
De nieuwe of geïntensiveerde activiteiten en ook de eerder opgenomen activiteiten dragen bij aan de doelen in het POP en zijn mede gebaseerd op de gebiedsvisies die inmiddels voor een aantal gebieden in samenspraak met het gebied zijn opgesteld.
7. *Het geactualiseerde uitvoeringsprogramma sluit goed aan bij de strategische plannen.*
De maatregelen uit het uitvoeringprogramma dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Dit is een van de hoofdthema's in het kader van de Strategische visie Drenthe 2030 en van het Kompas.
8. *Het geactualiseerde uitvoeringsprogramma sluit aan bij recente beleidsontwikkelingen.*
Bij de voortgangsrapportage zijn de ontwikkelingen op het gebied van gebiedsgericht werken, gebiedsgerichte monitoring en mest- en ammoniakbeleid betrokken. Daarmee biedt het geactualiseerde uitvoeringsprogramma een goede basis voor een vervolg onder een nieuwe rijksregeling voor gebiedsgericht beleid, die naar verwachting in 2001 in werking treedt, en voor implementatie van een emissiegericht mest- en ammoniakbeleid (de juiste maatregel op de juiste plek).

Uitvoering

Tijdsplanning

Voor 1 mei 2001 indienen van de voortgangsrapportage bij het Ministerie van VROM.
Uitvoering van het (geactualiseerde) programma in de periode 2001-2003.

Financiën

Totale kosten	<i>f</i> 54 miljoen (€ 24,5 miljoen) (van 2001 tot en met 2003, zijnde de resterende looptijd van het programma), hiervan <i>f</i> 40,6 miljoen (€ 18,42 miljoen) voor lopende en <i>f</i> 13,4 miljoen (€ 6,08 miljoen) voor nieuwe activiteiten.
Externe kosten	<i>f</i> 39 miljoen (€ 17,7 miljoen), waarvan <i>f</i> 10,5 miljoen (€ 4,76 miljoen) uit de SGM (<i>f</i> 5,6 miljoen (€ 2,54 miljoen) voor lopende activiteiten en <i>f</i> 4,9 miljoen (€ 2,22 miljoen) voor nieuwe activiteiten) en <i>f</i> 6,5 miljoen (€ 2,95 miljoen) voor overig Rijk. De rest is afkomstig van overige betrokkenen bij de uitvoering.
Kosten voor de provincie	<i>f</i> 4,5 miljoen (€ 1,82 miljoen), waarvan <i>f</i> 700.000,- (€ 317.646,-) voor nieuwe activiteiten.
Uit het budget	Stimuleringsfonds gebiedsgericht milieubeleid en andere provinciale fondsen en kredieten (Kredieten en voeding fondsen voor lopende activiteiten zijn reeds opgenomen in de productbegroting.)

Monitoring en evaluatie

Monitoring via het bijhouden van meetbare projectdoelen (prestatie-indicatoren) en via het bodemkwaliteitsmeetnet. Tussentijds heeft een evaluatie plaatsgevonden van de SGM. Ook aan het einde van de looptijd vindt een evaluatie plaats van de SGM (actie Ministerie van VROM en Interprovinciaal Overleg (IPO)).

Extern betrokkenen

Diverse doelgroepen, overheden en instanties zijn betrokken bij de uitvoering van de activiteiten in het programma. Zij worden betrokken via een gebiedsgerichte benadering en/of doelgroepenoverleg.

Communicatie

Betrokkenen worden geïnformeerd via een gebiedsgerichte benadering en/of doelgroepenoverleg. Subsidieaanvragers ontvangen een subsidiebeschikking.

Bijlagen

1. Toelichting voortgangsrapportage gebiedsgericht milieubeleid.

Ter inzage in de leeskamer

1. Voortgangsrapportage gebiedsgericht milieubeleid.

Assen, 18 april 2001

Kenmerk: 15/6.12/2001003202

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

H. Rappa-Velt, griffier

id/coll.

Toelichting voortgangsrapportage gebiedsgericht milieubeleid

Voor de uitvoering van het gebiedsgericht milieubeleid is een bijdrage verkregen uit de Subsidieregeling gebiedsgericht milieubeleid (SGM, voorheen BGM) voor 1996 tot en met 2002. Ook dit jaar dient weer te worden gerapporteerd over het afgeronde uitvoeringsjaar (2000) en bestaat de mogelijkheid tot bijstelling van het programma. De SGM wordt opgevolgd door de Subsidieregeling gebiedsgericht beleid (SGB). Met deze regeling wordt een bredere integrale aanpak van het omgevingsbeleid in waardevolle en kwetsbare gebieden voorgestaan. De inwerkingtreding van de SGB is echter vertraagd, vandaar dat de SGM met een jaar is verlengd. Het jaar 2001 is een overgangsjaar: het gebied Oude Diep draait als pilot onder de SGB, terwijl voor de andere gebieden een aanvullend beroep kan worden gedaan op de SGM. De uitvoering van het programma kan doorlopen tot en met 2003. De voortgangsrapportage bevat dan ook een jaarrapportage met betrekking tot 2000 en een bijstelling voor de jaren 2001-2003.

In de voortgangsrapportage is aangegeven wat de stand van zaken en de effecten zijn van de maatregelen die in het programma zijn opgenomen (jaarrapportage 2000). Het programma kent bovendien een bijstelling in de zin van actualisatie van de projectgegevens (inhoudelijk en/of financieel) en aanvraag van een bijdrage voor een aantal nieuwe maatregelen (bijstelling 2001 en verder). Ook de projectaanvragen voor het gebied Oude Diep worden hierin meegenomen (het gaat om dezelfde budgetten).

In deze toelichting wordt nader ingegaan op de wijzigingen in het uitvoeringsprogramma (=actualisatie van het programma).

Actualisatie van het programma

De uitvoering in het afgelopen jaar en het overleg met betrokkenen zijn aanleiding tot wijzigingen in het programma. Voor verschillende projecten is duidelijk geworden dat geen of een lagere bijdrage via gebiedsgericht milieubeleid nodig, wenselijk of mogelijk is (hierna aangegeven onder het kopje Vrijval SGM). Daarnaast zijn verschillende projecten in beeld gekomen waarvoor een (hogere) bijdrage nodig is (zie verderop onder het kopje Aanvraag bijdrage).

Bovendien is de invulling van het project Bedrijfsverplaatsing gewijzigd. Dit houdt verband met de nieuwe Regeling bedrijfshervestiging en -beëindiging. Deze regeling sluit stapeling van subsidies uit. Voorgesteld wordt nu om in overleg met de Dienst Landelijk Gebied de beschikbare bijdragen in te zetten voor kavelaanvaardingswerken en sloop van de agrarische bedrijfsgebouwen. Dit vergemakkelijkt de verplaatsing en draagt bij aan herstel van de landschapskwaliteit.

Vrijval SGM

Voor de hierna te noemen projecten is geen of een lagere bijdrage nodig.

<i>Project</i>	<i>Vrijval bijdrage</i>	<i>Toelichting</i>
Gewasbescherming en weer	f 42.000,--	Project is afgerond, deel van de bijdrage is niet gebruikt, omdat introductie vooral via reguliere kaders loopt.
Milieuvriendelijk amateurtuinieren	- 15.594,--	Project is afgerond. Restant bijdrage vervalt.
Wasplaats Zuid- en Westervelde/ Huis ter Heide	- 115.000,--	Project vervallen wegens bestemmingsplan.
Individuele wasplaatsen Bunne/Donderen en omstreken	- 62.500,--	Voorzien wordt dat de helft van de gereserveerde bijdrage niet benut zal worden.
Herstelproject Veentjes	- 50.000,--	Financiering van het project via andere kaders.
Totale vrijval	f 285.094,-- (€ 129.370,02)	

Aanvraag bijdrage

Er wordt een *aanvullende bijdrage* gevraagd ten behoeve van de volgende projecten.

81371470 Milieumeetlat en resultaatbeloning

Aan het project doen meer deelnemers mee dan verwacht. Bovendien wordt vaak de maximale beloning uitgekeerd. Daarom is een aanvullende bijdrage via het gebiedsgericht milieubeleid nodig van f 90.000,- (€ 40.840,22).

81372220 Ecologisch groenbeheer

De kosten van het project zijn in verband met extra projectonderdelen gestegen. Om de projectresultaten te bestendigen, worden de verschenen rubrieken in de huis-aan-huisbladen gebundeld in een boekwerkje ten behoeve van uitvoerende ambtenaren en is een extra projectonderdeel toegevoegd, bestaande uit het ontwikkelen van een netwerk, het opzetten van internetsites en de uitgave van een boek als afsluiting van het project. Hierin komen alle initiatieven en projecten van de deelnemers en de ervaringen ermee aan bod. Voor deze extra projectonderdelen wordt een aanvullende bijdrage via het gebiedsgericht milieubeleid gevraagd van f 40.000,- (€ 18.151,21).

81372380 Milieupaden Roden-Norg

Dit project is al door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) gehonoreerd in 1997. De uitvoering is vertraagd door de procedure van de herinrichting Roden-Norg. In die tijd zijn de grondkosten zeer fors gestegen, waardoor de goedgekeurde SGM-bijdrage ontoereikend is. Er wordt daarom een aanvullende bijdrage gevraagd van f 81.000,- (€ 36.756,20).

De volgende *nieuwe projecten* zijn opgenomen in het programma.

1. Koppeling Fochtelooërveen-Slokkert (gebied Eelder- en Peizerdiep)

Uit onderzoek in 1999 is gebleken dat koppeling tussen het Fochtelooërveen en De Slokkert mogelijk en wenselijk is. Natuurmonumenten heeft aangegeven dat koppeling een belangrijke impuls kan betekenen voor herstel van de bovenloop van het Peizerdiep-systeem. Daarnaast kan met de voorgestelde maatregelen de grondwaterstand in het bos ten noorden van het Fochtelooërveen aanzienlijk worden verhoogd. Hierdoor neemt de verdroging in het Fochtelooërveen af. De voorgestelde maatregelen moeten nu besteksgereed worden gemaakt. De kosten hiervoor bedragen circa f 50.000,- (€ 22.689,01). Gevraagde bijdrage f 25.000,- (€ 11.344,51).

2. Herstel Zwartendijksterschans (gebied Eelder- en Peizerdiep)

Landschapsbeheer Drenthe is bezig met het herstellen van de cultuurhistorische, landschappelijke, natuurwetenschappelijke en recreatieve waarden van de Zwartendijksterschans door het in ere herstellen van de gracht, de brug en het infopaneel. De kosten voor het uitdiepen en opschonen van de gracht, het verven en verbreden van de loopbrug, alsmede voor het vervangen van het informatiepaneel, een pomp, een stroomunit en een leidingennetwerk (f 37.400,- (€ 16.971,38)) worden betaald via de Postcodeloterij, het waardevol cultuurlandschap (WCL), de Stichting Oud-Drenthe en de gemeente Noordenveld. Om de gracht waterhoudend te maken, moet de gracht waterdicht gemaakt worden. Voor deze kosten wordt een bijdrage van f 35.000,- (€ 15.882,31) gevraagd.

3. Voorbeeldbedrijf biologische landbouw Ande NieDijk (gebied Eelder- en Peizerdiep)

In het kader van de WCL-programmering zijn op het bedrijf de afgelopen drie jaar voorlichtingsactiviteiten ontplooid. Deze activiteiten zijn gericht op basisvoorlichting (pers en individuele bezoekers), agrarische collega's, recreanten en consumenten.

Ande NieDijk wist de bezoekersaantallen te verhogen van 700 in de beginjaren tot zo'n 1.000 bezoekers in 2000.

Het is wenselijk de succesvolle voorlichtingsactiviteiten, zoals open dagen voor consumenten of agrariërs, excursies op aanvraag, avondwandelingen (natuur en landschap), picknick-wandeltochten, informatieavonden voor agrariërs en individuele advisering agrariërs (praktijk-adviespunt) nog drie jaar voort te zetten. Financiering via het WCL is niet meer mogelijk.

De kosten hiervoor bedragen circa *f* 216.000,-- (€ 98.016,53). Gevraagde bijdrage *f* 162.000,-- (€ 73.512,40).

4. Fluisterboten op het Leekstermeer (gebied Eelder- en Peizerdiep)

Op het Leekstermeer is op beperkte schaal sprake van recreatievaart. Voor een deel zijn de boten voorzien van een buitenboordmotor. Bij het Watersportcentrum Cnossen zijn boten te huur, voorzien van een buitenboordmotor. Het watersportcentrum wil graag tien boten, voorzien van geluidsarme elektromotoren aanschaffen en een openbaar laadstation aanbrengen. Hierdoor zal de verstoring van het gebied als gevolg van geluidsoverlast afnemen.

De kosten hiervoor bedragen *f* 135.000,-- (€ 61.260,33). Gevraagde bijdrage *f* 40.500,-- (€ 18.378,10).

5. Rioleringsprojecten Eelder- en Peizerdiep

In de gemeenten Tynaarlo en Noordenveld zijn veel percelen nog niet aangesloten op de riolering. Veel aansluitingen kosten meer dan *f* 25.000,-- (€ 11.344,51) per perceel. De provincie kan ontheffing van de inzamelplicht geven, maar gelet op de kwetsbaarheid van de gebieden is dit ongewenst. Totale kosten *f* 4.629.010,-- (€ 2.100.553,16). Gevraagde bijdrage gebiedsgericht milieubeleid *f* 1.048.811,-- (€ 475.929,68).

6. Aanleg faunapassage bij Huis ter Heide (gebied Eelder- en Peizerdiep)

De provinciale wegen N373 en N919 en de Norgerhoofdvaart vormen een barrière in de verbindingzone Esmeer-Tonckensbosch-Witterveld. Precies op dit "grijze" kruispunt moet ook het "groene" verkeer zich afwikkelen. Over "land" zullen soorten als boommarter, eikepage, bont zandogje en eekhoorn zich verplaatsen tussen de bosgebieden omgeving Esmeer via het geplande landgoed en het Tonckensbosch. Langs de oeverzones van de vaarten verplaatsen zich bijvoorbeeld heikikker, waterspitsmuis, libellen en de ringslang van het Fochtelooërveen naar het Witterveld. Ook de kolonisatie van de groene gebieden in de (deels nog te ontwikkelen) nieuwe woonwijk Kloosterveen zal langs dit kruispunt moeten verlopen.

De aansluiting van de provinciale wegen N373 en N919 ter hoogte van Huis ter Heide zal verkeersveiliger gemaakt worden. Door de reconstructie van de weg ontstaat een goede gelegenheid om de aanleg van faunapassages in te passen (werk met werk).

De maatregelen bestaan uit aanleg van een (droge) faunatunnel en aanpassing van de "natte" duiker om de passage van ringslangen en heikikkers mogelijk te maken. Daarnaast aanleg van natuur in de nabijheid van deze voorzieningen als stapsteen om de oversteek te vergemakkelijken.

Totale kosten faunavoorzieningen *f* 75.000,-- (€ 34.033,52). Gevraagde bijdrage *f* 37.500,-- (€ 17.016,76).

7. Sanering riooloverstort Grolloo (gebied Drentsche Aa)

Dit project is onderdeel van het bestaande ruimtelijke ordening, water en milieu (ROM/WCL)-project Drentsche Aa/Elperstroom. Er is echter geen ROM-bijdrage meer beschikbaar uit het bestaande budget. Het gaat hierbij om de laatste riooloverstort in het Drentsche Aa-gebied die nog moet worden gesaneerd. Sanering van de riooloverstort betekent het aanbrengen van een randvoorziening, waarbij gezorgd wordt voor extra berging van rioolwater in een bergingsbassin.

Door de vergrote bergingscapaciteit wordt de emissie van vuil water op het oppervlaktewater aanzienlijk teruggedrongen (80% tot 90% reductie). Ook de overstortfrequentie van enkele keren per jaar neemt af tot minder dan één keer per jaar.

Het gaat hierbij om aanvullende maatregelen en voorzieningen, gebaseerd op het waterkwaliteitsspoor. Dit in verband met lozing op oppervlaktewater met een natuurfunctie op hoog niveau.

Totale kosten worden geraamd op f 830.000,- (€ 376.637,58).

Er is/wordt een bijdrage vanuit EU (Provinciaal omgevingsplan (POP)) aangevraagd (grootte circa f 90.000 (€ 40.840,22)). Tevens wordt een bijdrage van het waterschap gevraagd.

Gevraagde SGM-bijdrage f 200.000,- (€ 90.756,04).

8. Aanleg faunapassages in het beekdal van de Drentsche Aa (gebied Drentsche Aa)

(voortzetting ROM-project 5.3).

Om de verbindingsfunctie van het beekdal voor dieren te verbeteren, dient de barrièrewerking van wegen en waterlopen voor dieren (ongestoord passeren van wegen door zoogdieren en amfi-bieën) te worden opgeheven en dienen natuurlijke verkeersremmende maatregelen op de kruisende wegen te worden gerealiseerd. Dit laatste door landschappelijke aankleding en het verhogen van de landschappelijke belevingswaarde van beekdalen.

Hiertoe worden droge duikers aangelegd in combinatie met in het landschap passende maatregelen in de vorm van profielaanpassingen van de weg en de wegbermen en snelheidsremmende maatregelen.

Totale kosten f 200.000,- (€ 90.756,04). Gevraagde SGM-bijdrage f 100.000,- (€ 45.378,02).

9. Hermeandering Drentsche Aa, deelgebied Rolderdiep (gebied Drentsche Aa)

Dit project is een vervolg op eerder uitgevoerde hermeanderingprojecten in het kader van ROM (ROM-project 3.2). Het betreft aanvullend onderzoek met het oog op het opheffen van een ontbrekende schakel voor de natuurwaarden en de landschappelijke kwaliteit tussen de bovenstroomse en de benedenstroomse beekdalen (realiseren van een ecologische verbindingszone), het tegengaan van verdroging in het benedenstroomse beekdal en verhoging van de stroomsnelheid.

Kosten van het aanvullend onderzoek bedragen f 100.000,- (€ 45.378,02).

Gevraagde bijdrage: f 75.000,- (€ 34.033,52).

(Kosten voor uitvoering geschat op f 1.500.000,- (€ 680.670,32), SGB-bijdragen vanaf 2002.)

10. Nadere uitwerking "10 kansen voor het Deurzerdiep" (gebied Drentsche Aa)

In december 2000 is een actieplan met kaarten gepresenteerd aan de Stuurgroep ROM; dit is nog een benadering op hoofdlijnen. Dit project behelst het nader uitwerken van onderdelen van het actieplan, met name de onderdelen met hoge prioriteit: zes op korte termijn te realiseren deelprojecten.

Kosten nadere uitwerking f 100.000,- (€ 45.378,02).

Gevraagde bijdrage f 75.000,- (€ 34.033,52).

(Kosten voor uitvoering van deelprojecten en/of maatregelen p.m., SGB-bijdragen vanaf 2002.)

11. Visie voor de Drentsche Aa als aquatisch leefmilieu en ecologische verbindingszone (planvorming) (gebied Drentsche Aa)

Doel van dit project is het ontwikkelen van een visie op het functioneren van de beek als verbindingszone in relatie tot andere kwetsbare functies in het gebied. De afgelopen jaren is een groot aantal maatregelen uitgevoerd in het ROM-gebied Drentsche Aa. Een aantal projecten was daarbij gericht op het herstel van de beek als verbindingszone. Een beschrijving van het onderlinge verband en het leggen van relaties met projecten gericht op het invullen van de andere functies ontbrak, terwijl bij het uitvoeren van projecten steeds weer blijkt dat herstel van de verbindingsfunctie ook een aantal andere functies kan ondersteunen. Het omgekeerde is overigens ook het geval. Als voorbeeld kunnen worden genoemd de waterwinfunctie (relatie waterkwaliteit), verdrogingsbestrijding, retentie in de beek en herstel landschap.

Kosten f 60.000,- (€ 27.226,81). Gevraagde bijdrage f 30.000,- (13.613,41).

12. Inrichting Holmers-Halkenbroek (gebied Drentsche Aa)

In 2000 is een inrichtingsplan voor Holmers-Halkenbroek opgesteld door een breed samen-gestelde projectgroep. Dit plan geeft weer op welke wijze de huidige functies gerealiseerd kunnen worden. Het plan geeft invulling aan de natuurfunctie van de beek en aangrenzend bosgebied, de realisatie verbindingfunctie beek en de mogelijkheid om extra water te bergen bij calamiteiten.

Dit project houdt de uitvoering van het plan in. (Maatregelen: inrichting beekdal (dempen sloten, drainage onklaar maken, bouwvoor verwijderen en voorzieningen voor waterberging), inrichten beek (hermeanderen, vistrap), inrichten bosgebied (dempen sloten, verbeteren zandwegen), recreatief medegebruik (picknickplaats).)

Kosten: totaal *f* 4,1 miljoen (€ 1.860.498,89) (hiervan *f* 2,1 miljoen (€ 952.938,45) via regulier geld (Overlevingsplan bos en natuur (OBN)), restant *f* 2 miljoen (€ 907.560,43) 50% rijksbijdrage (ICES-natte natuur en SGM/SGB) en 50% regionaal aandeel (provincie Drenthe 10% = *f* 200.000,-- (€ 90.756,04).

Kostenverdeling van de subsidiabele *f* 2.000.000,-- (€ 907.560,43)

In:	2001 <i>f</i>	300.000,-- (€ 136.134,06)	gevraagde SGM-bijdrage <i>f</i> 150.000,--
	2002 <i>f</i>	1.000.000,-- (€ 453.780,22)	p.m. (SGB/ICES, samen 50%)
	2003 <i>f</i>	500.000,-- (€ 226.890,11)	p.m. (SGB/ICES, samen 50%)
	2004 <i>f</i>	100.000,-- (€ 45.378,02)	p.m. (SGB/ICES, samen 50%)

Regionaal aandeel 50%	2001	2002	2003	2004	
20% provincie Drenthe	<i>f</i> 200.000,--	<i>f</i> 30.000,--	<i>f</i> 100.000,--	<i>f</i> 50.000,--	<i>f</i> 20.000,--
35% waterschap	<i>f</i> 350.000,--	<i>f</i> 52.500,--	<i>f</i> 175.000,--	<i>f</i> 87.500,--	<i>f</i> 35.000,--
35% Staatsbosbeheer	<i>f</i> 350.000,--	<i>f</i> 52.500,--	<i>f</i> 175.000,--	<i>f</i> 87.500,--	<i>f</i> 35.000,--
10% recreatieschap	<i>f</i> 100.000,--	<i>f</i> 15.000,--	<i>f</i> 50.000,--	<i>f</i> 25.000,--	<i>f</i> 10.000,--
Gevraagde SGM-bijdrage (2001)	<i>f</i> 75.000,--				

2002 tot en met 2004 aanvraag via SGB (p.m.)

13. NME-onderwijsproject vlinders Drentsche Aa (gebied Drentsche Aa)

Er is een bestaand project Gebiedsgerichte natuur- en milieu-educatie (scholennetwerkproject gemeenten Aa en Hunze en Tynaarlo). Doelstelling hiervan is de betrokkenheid van kinderen en ouders met hun eigen omgeving vergroten. Er is aanleiding dit project uit te breiden met een onderdeel Vlinders (aanschaffen van cursus- en lesmateriaal over vlinders).

Kosten: totale kosten (voor cursusmappen, lespakketten en fotopanelen) *f* 32.000,-- (€ 14.520,97).
Gevraagde SGM-bijdrage *f* 22.000,-- (€ 9.983,16)

14. Uitvoering dorpsomgevingsplannen (Ekehaar, Grolloo) (gebied Drentsche Aa)

Voortzetting ROM-project 5.9: Landschapsontwikkeling en herstel van karakteristieke beekdal- en esrandbeplanting. Met dit project wordt uitvoering gegeven aan reeds bestaande omgevingsplannen, opgesteld met bijdragen uit geïntegreerd gebiedsgericht beleid (WCL-bijdragen).

Doel is het herstel van kenmerkende landschappelijke structuren en de samenhang tussen beekdal en aangrenzende hogere esgronden en het esdorpenlandschap. Dit vanuit een nauwe betrokkenheid vanuit de dorpen zelf, om zo de belevingswaarden van de eigen omgeving te vergroten.

Maatregelen: aanleg landschapselementen en landschappelijke beplantingen en inrichtingsmaatregelen rondom de kernen van de karakteristieke esdorpen.

Kosten: totale kosten geraamd op *f* 100.000,-- (€ 45.378,02). Gevraagde bijdrage *f* 50.000,-- (€ 22.689,01).

15. De hydrologie van het Dwingelderveld op cd-rom (gebied Dwingelderveld/Ruiner Aa)

Het Nationaal Park Dwingelderveld is nog steeds ernstig verdroogd. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk. Hiertoe wordt in het kader van het gebiedsgerichte project Zuidwest-Drenthe gewerkt aan een Plan van aanpak waterhuishouding Dwingelderveld. Maatregelen in het recente verleden hebben veel weerstand bij de bevolking en de recreant opgeroepen. Fietspaden staan soms onder water en de omgeving is bang voor natschade aan huizen of landbouwgewassen. Nieuwe maatregelen kunnen daarom niet worden uitgevoerd als dat niet vergezeld wordt van een uitgebreide communicatie richting de streek en de recreant. Vandaar het voorstel om communicatiemateriaal te ontwikkelen waarmee door middel van video en animaties uitleg wordt gegeven over:

- het belang van het nationaal park
- de werking van het hydrologische systeem
- dat nat normaal is (sommige gebieden kunnen gedurende het winterseizoen alleen met laarzen bezocht worden)
- de verdroging van delen van het park
- mogelijke maatregelen (binnen de randvoorwaarden van andere functies, zoals wonen)

Het is de bedoeling dat het materiaal beschikbaar wordt gesteld in bouwstenen die flexibel kunnen worden ingepast in presentaties, doorlopende vertoning in het bezoekerscentrum en eventueel Internet.

Kosten naar schatting circa f 75.000,- (€ 34.033,52). Gevraagde bijdrage f 56.250,- (€ 25.525,14).

16. Calamiteitenafvoer recreatieterrein De Noordster (gebied Dwingelderveld/Ruiner Aa)

De waterhuishouding is van essentieel belang voor de bijzondere waarden van het Dwingelderveld. Voor behoud van deze natte heidevegetaties zijn grondwaterstanden tot in het maaiveld nodig. In het recente verleden zijn al maatregelen uitgevoerd om de verdroging aan te pakken maar uit zeer recent eco-hydrologisch onderzoek (Iwaco, 1999) is gebleken dat de verdroging nog niet is opgelost. Dit betekent dat verdergaande maatregelen noodzakelijk zijn. In de randzone van het park ligt een camping waar juist in extreem natte omstandigheden wateroverlast optreedt. Om verdere verdrogingsbestrijding mogelijk te maken en om te voorkomen dat in en rond de camping maatregelen noodzakelijk zijn die een negatief effect hebben op de omgeving, wordt op de camping De Noordster een voorziening voor afvoer van overtollig neerslagwater onder extreme omstandigheden gerealiseerd.

Totale kosten f 205.000,- (€ 93.024,94). Gevraagde bijdrage f 80.000,- (€ 36.302,42).

17. Locatie- en haalbaarheidsonderzoek natuur- en milieu-educatie (NME) centrum Hoogeveen (Gebied: Oude Diep)

In het Ontwikkelingsplan Oude Diep staat aangegeven dat ter plaatse van Hoogeveen en Fluitenberg een integraal deelplan zal worden ontwikkeld voor de ruimtelijke inrichting van het beekdal. In het Cascoplan (fase 1) dat er nu ligt, staat dat in deze stadsrandzone ook een NME-centrum zal worden gesitueerd. Met een NME-centrum wordt bijgedragen aan de beleving van de ecologische en milieukwaliteit van het beekdal. Door het voorlichten van bezoekers wordt zichtbaar gemaakt wat de ecologische en milieueffecten zijn van de maatregelen die zijn of worden genomen in het Oude Diep-beekdal. Het project houdt in het uitvoeren van onderzoek naar een geschikte locatie in of aan de rand van het beekdal, naar de financiële haalbaarheid van zo'n centrum.

Kosten f 45.000,- (€ 20.420,11). Gevraagde bijdrage f 22.500,- (€ 10.210,05).

18. Agrarisch Samenwerkingsverband Bovenloop Oude Diep

In het Ontwikkelingsplan Oude Diep staat over landbouw onder meer aangegeven dat het wenselijk is om duurzame vormen van landbouw te stimuleren. In het programma is als uitwerking daarvan opgenomen dat de oprichting van samenwerkingsverbanden gestimuleerd dient te worden. Deze verbanden fungeren als organisatievorm waarbinnen nieuwe thema's en technieken ingang kunnen vinden bij agrarische bedrijven.

Maatregelen, voortkomend uit deze samenwerkingsverbanden, dragen bij aan het verhogen van de milieukwaliteit door het terugdringen van emissies. Daarnaast kan het oppakken van thema's binnen de samenwerkingsverbanden ook leiden tot een duurzamere economie en leefbaarheid.

Dit project houdt in:

1. het formuleren van een plan voor het oprichten van een samenwerkingsverband;
2. het uitvoeren van een voorbeeldproject op het gebied van emissiereductie en/of duurzame landbouw.

Kosten f 30.000,-- (€ 13.613,41). Gevraagde bijdrage: f 15.000,-- (€ 6.806,70).

19. Cascoplan Hoogeveen-Fluitenberg 2e fase (gebied Oude Diep)

Bij de inrichting van het stadsrandgebied spelen veel deelbelangen, zoals waterberging, recreatie, rioleringsoplossingen, infrastructuur, kantorenpark, natuur, landbouw en lokale bewonersbelangen. Het Cascoplan (fase 1), waarvoor eerder een SGM-subsidie van f 25.000,-- (€ 11.344,51) is verleend, heeft onvoldoende draagvlak verkregen om het te kunnen omzetten in concrete uitvoeringsprojecten. Het bestuurlijk platform heeft besloten een nieuwe brede werkgroep in te stellen met de opdracht een breedgedragen plan op te stellen, deelprojecten te formuleren, de financiële haalbaarheid te toetsen en een planning te maken voor de uitvoering.

Het Cascoplan moet bijdragen aan de hoofddoelstellingen van het Ontwikkelingsplan Oude Diep: 1.

1. het verhogen van de ecologische kwaliteit van het beekdal
2. het verhogen van de milieukwaliteit
3. het geven van nieuwe impulsen aan economie en leefbaarheid

Het project houdt in het begeleiden van het proces dat moet leiden tot een breedgedragen plan door een externe projectleider, het opstellen van een plan met deelprojecten, financiering en planning.

Kosten f 80.000,-- (€ 36.302,42). Gevraagde bijdrage f 40.000,-- (€ 18.151,21).

20. Dorpsrand Stuifzand (gebied Oude Diep)

In het Ontwikkelingsplan Oude Diep staat aangegeven dat de leefbaarheid en de recreatieve waarde van het gebied versterkt moeten worden. Dit project geeft een nieuwe impuls aan de economie en de leefbaarheid van het gebied. Het project houdt in het aanleggen van nieuwe beplanting, wandelpaden en andere inrichtingsmaatregelen.

Kosten f 34.000,-- (€ 15.428,53). Gevraagde bijdrage f 17.000,-- (€ 7.714,26).

21. Wandelpadenstructuur Oude Diep

Wandelpaden en aanverwante recreatieve voorzieningen dragen bij aan de economische ontwikkeling van het gebied. Dit sluit aan op de doelstelling om nieuwe impulsen te geven aan de economie en de leefbaarheid van het gebied uit het Ontwikkelingsplan Oude Diep.

Het realiseren van een wandelpadenstructuur door middel van het aanleggen van vier knooppunten van waaruit routes gestart kunnen worden, parkeerplaatsen, informatievoorziening en bewegwijzering; een en ander zal gepaard gaan met promotieactiviteiten, uitgevoerd door het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT).

Kosten f 380.000,-- (€ 172.436,48). Gevraagde bijdrage f 190.000,-- (€ 86.218,24).

(Opmerking: het hiervoor beschreven projectvoorstel dient nog definitief gefiatteerd (en mogelijk aangepast) te worden door de Projectgroep Oude Diep, met name op het punt van de kosten.)

22. Zorgboerderij Stuifzand (gebied Oude Diep)

Zorgboerderijen worden in het recente plattelandsontwikkelingsbeleid gezien als een zeer gewenste activiteit waardoor de landbouwbedrijven extensiever kunnen worden. Dit project draagt bij aan verbreding en versterking van de economie en leefbaarheid van het gebied.

Het project houdt in het verbouwen van bestaande bedrijfsgebouwen en deze inrichten voor de nieuwe bedrijfsactiviteit.

Kosten f 268.540,- (€ 121.858,14). Gevraagde bijdrage f 70.000,- (€ 31.764,62).

(Opmerking: naast deze bijdrage zal de initiatiefnemer ook een subsidie aanvragen bij het provinciale fonds voor zorgboerderijen.)

23. Voorlichting bewoners gebied (gebied Oude Diep)

Conform het programma van het Oude Diep heeft de Werkgroep Communicatie een communicatieplan opgesteld. Het plan voorziet in het informeren van de streekbewoners via een informatiepagina in een huis-aan-huisblad, het organiseren van voorlichtingsdagen en het gebruikmaken van een Internetsite.

Het voorlichten van de bewoners staat ten dienste aan het realiseren van de doelstellingen van het Ontwikkelingsplan Oude Diep; door middel van voorlichting wordt draagvlak verkregen voor de voorgenomen maatregelen. Ook worden bewoners uitgenodigd mee te denken en nieuwe projectvoorstellen in te brengen.

Kosten f 35.000,- (€ 15.882,31). Gevraagde bijdrage: f 17.500,- (€ 7.941,15).

24. Inrichtingsplan Pesserma (gebied Oude Diep)

In het Ontwikkelingsplan Oude Diep staat aangegeven dat er ter plaatse van de Pesserma in het beekdal een waterberging in combinatie met natuurontwikkeling zal worden aangelegd. De mogelijkheden voor het creëren van waterberging hangen samen met grondverwerving die mogelijk wordt gemaakt door de ruilverkaveling met administratief karakter (RAK) Stuifzand die in het gebied wordt uitgevoerd. Het project houdt in het maken van een plan voor de inrichting van het beekdal ter plaatse van Pesserma.

De maatregelen voortkomend uit het inrichtingsplan dragen bij aan het verhogen van de ecologische kwaliteit van het beekdal door natuurlijke inrichting en lossen deels lokale wateroverlastproblemen op door waterberging.

Kosten f 100.000,- (€ 45.378,02). Gevraagde bijdrage f 50.000,- (€ 22.689,01).

(Opmerking: de planvorming is pas mogelijk als de toedeling obstakelvrij is; hierover zal pas in de loop van 2001 duidelijkheid komen.)

25. Toedelingsplan vrijwillige kavelruil bovenloop Oude Diep

Het deelproject Basisherstel waterhuishouding (bovenloop) en de behoefte van de landbouw-sector aan efficiëntere verkaveling tonen aan dat er behoefte is aan kavelruil in de bovenloop. Door middel van een toedelingsplan wordt het mogelijk een vrijwillige kavelruil uit te voeren. De kavelruil draagt bij aan het verhogen van de ecologische kwaliteit van het beekdal, geeft mogelijkheden voor boeren om hun huiskavels te vergroten, rijafstanden tot de percelen te verkleinen waardoor hun bedrijfsvoering duurzamer wordt en de streek leefbaarder (minder verkeer) en geeft nieuwe impulsen aan economie en leefbaarheid in het gebied.

Kosten f 100.000,- (€ 45.378,02). Gevraagde bijdrage f 50.000,- (€ 22.689,01).

26. Was- en vulplaats te Drijber (gebied Oude Diep)

Aanvullend op de reeds ter beschikking gestelde middelen voor wasplaatsen (f 424.000,- (€ 192.402,81)) wordt een bijdrage gevraagd om een was- en vulplaats te realiseren in Drijber. Bij de boermarkte Drijber is er behoefte aan een vul- en spoelplaats, waarvan meer dan 20 boeren gebruik zullen maken. De spoelplaats zal naast het schoonspuiten van landbouwmachines tevens gebruikt worden voor het wassen van auto's.

De maatregel vermindert de belasting van het oppervlaktewater.

Kosten f 170.375,- (€ 77.312,80). Gevraagde bijdrage f 102.225,- (€ 46.387,68).

27. Inrichting beekstelsysteem Geeserstream (gebied Mars- en Westerstream)

Voor de Geeserstream wordt een verbetering van de natuurkwaliteit en duurzaam waterbeheer voorgestaan. Dit is mogelijk door realisering van natuurtechnisch waterbeheer in het hele stroomgebied (beekdal) binnen de voorwaarden van de ruilverkaveling. Benodigde maatregelen zijn: hermeandering, herinrichting waterwerken, aanleg en aanpassingen aan peilregulatoren, gemalen, herprofilering waterlopen en oevers, grondverzet.

Totale kosten circa f 1.000.000,- (€ 453.780,22). Benodigde bijdrage f 250.000,- (€ 113.445,05).

28. Inrichting beekstelsysteem Aalderstream (gebied Mars- en Westerstream)

Voor de Aalderstream wordt een verbetering van de natuurkwaliteit en duurzaam waterbeheer voorgestaan. Dit is mogelijk door realisering van natuurtechnisch waterbeheer in het hele stroomgebied (beekdal) binnen de voorwaarden van de ruilverkaveling. Benodigde maatregelen zijn: hermeandering, herinrichting waterwerken, aanleg en aanpassingen aan peilregulatoren, gemalen, herprofilering waterlopen en oevers, grondverzet.

Totale kosten circa f 1.000.000,- (€ 453.780,22). Gevraagde bijdrage f 250.000,- (€ 113.445,05).

29. Inventarisatie archeologische waarden Reest (gebied Reest)

Op dit moment is onvoldoende kennis aanwezig over de archeologische waarden in het gebied De Reest. Het gebied is op de Archeologische Monumentenkaart van Drenthe (AMKD) één grote witte vlek. Het is onduidelijk of deze waarden werkelijk niet aanwezig zijn of dat het hier om een kennislacune gaat. Vermoed wordt dat het laatste het geval is. Het is van belang deze kennis aan te vullen, want alleen op deze manier kan voorkomen worden dat de waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen ongezien vernietigd worden.

Het project levert een bijdrage aan het opstellen van de gebiedsvisie: in beeld brengen van archeologische waarden.

Totale kosten f 60.000,- (€ 27.226,81). Gevraagde bijdrage f 60.000,- (€ 27.226,81).

30. Voorbeeldbedrijf agrarisch natuurbeheer (gebied Hunze)

Het integreren van agrarisch natuurbeheer in de bedrijfsvoering is voor veel boeren nog een grote stap. Kennis en ervaring van koplopers wordt onvoldoende benut ten behoeve van beleidsontwikkeling en -evaluatie en voor collega-ondernemers. Het project houdt in: het geschikt maken en het openstellen van het bedrijf voor bezoeken van groepen, organisatie van workshops, open dagen en excursies; het bijhouden van gegevens van het voorbeeldbedrijf.

Doel van het project is de ondersteuning van natuur en landschap buiten de ecologische hoofdstructuur (EHS) (door ontwikkeling van instrumenten en aansluiten op de natuurontwikkelingsdoelen van de aangrenzende gronden) en het tot stand brengen van een goede kennisinfrastructuur. Het voorbeeldbedrijf heeft gronden in en aan de rand van het gebied dat in het Hunzeproject is bestemd voor de natuurontwikkeling langs en de hermeandering van de Hunze. Dit geeft het voorbeeldbedrijf een bijzondere positie, omdat goed kan worden gevolgd hoe een en ander in elkaar past.

Totale kosten f 83.208,- (€ 37.758,14) (inclusief BTW). Gevraagde bijdrage f 41.759,- (€ 18.949,41)).

31. Haalbaarheidsonderzoek vul- en spoelplaatsen in het Hunzegebied

Uit het in de Hunze gehouden landbouwonderzoek blijkt dat er in de agrarische sector behoefte bestaat aan het gebruiken van vul- en spoelplaatsen. Deze dragen bij aan verbetering van de bedrijfshygiëne en de kwaliteit van het oppervlaktewater in het stroomgebied van de Hunze.

Onderzocht moet nog worden welke locaties het meest geschikt en haalbaar zijn om vul- en spoelplaatsen te realiseren. Het project heeft als resultaat een rapport met daarin aangegeven welke locaties in het Hunzegebied perspectieven hebben op uitvoering van vul- en/of spoelplaatsen en een realiseringsplan voor 10 vulplaatsen en 10 spoelplaatsen.

Kosten f 55.800,- (€ 25.320,94). Gevraagde bijdrage f 27.900,- (€ 12.660,47).

32. Markengrenzen in Drenthe (alle prioritaire gebieden)

Doel van het project is het inventariseren en in kaart brengen van de historische markengrenzen in Drenthe. Dit levert een bijdrage aan het in kaart brengen van cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

De systematisch verzamelde gegevens zullen worden opgenomen in de cultuurhistorische hoofdstructuur van Drenthe en een rol gaan spelen bij het afwegen van belangen bij ruimtelijke ingrepen. Dit laatste kan alleen goed gebeuren als alle waarden goed gekarteerd, beschreven, gewaardeerd en openbaar gemaakt zijn. Een belangrijk aspect zal ook zijn - daar waar dit mogelijk is - het herstellen c.q. beter visualiseren van die grenzen.

Kosten naar schatting f 150.000,-- (€ 68.067,03). Gevraagde bijdrage f 150.000,-- (€ 68.067,03).

33. Doorlichting agrarische bedrijven (alle prioritaire gebieden)

De agrarische sector zelf zoekt naar wegen om naast de primaire landbouw andere vormen van inkomsten te genereren. Hiervoor liggen mogelijkheden op het gebied van neventakken, zoals agrotourisme, verkoop van producten op de boerderij, open dagen, agrarisch natuurbeheer, waterberging etc. Indirect kan een aantal van deze nevenactiviteiten leiden tot een lagere milieubelasting. Om nu een beeld te krijgen van de kansen die er zijn om tot concrete projecten te komen, is het project Agrarische bedrijfsdoorlichting ontwikkeld.

Met dit project worden de kansen die er liggen op agrarische bedrijven om zowel projecten te ontwikkelen ter verbetering van de milieukwaliteit als het genereren van nieuwe inkomstenbronnen op agrarische bedrijven inzichtelijk gemaakt. De doorlichting zal in 2001 plaatsvinden en moet leiden tot de uitvoering van projecten.

Bij de uitvoering zal voorzover mogelijk aangesloten worden bij het project Sociaal Economisch Plan veehouderij dat door LTO-Nederland wordt uitgevoerd in het licht van de ontwikkelingen in de veehouderijsector.

Kosten f 278.100,-- (€ 126.196,28) op basis van 75 doorlichtingen van f 3.090,-- (€ 1.402,18), exclusief BTW, per doorlichting (bron: opgave NLTO). Gevraagde bijdrage f 139.050,-- (€ 63.098,14) (50% per doorlichting).

34. Mest- en ammoniakmaatregelen (alle prioritaire gebieden)

In het Plan van aanpak regionaal mest- en ammoniakbeleid hebben gedeputeerde staten van Drenthe gekozen voor een gebiedsgerichte benadering. Via het gebiedsgerichte beleid komen projecten van de grond die een bijdrage leveren aan de in het plan van aanpak uitgewerkte doelstellingen uit het POP. Het plan van aanpak is ook geschreven als een onderbouwing voor projecten die voor SGB-subsidie in aanmerking willen komen. Via een ex ante evaluatie is gekeken naar de effectiviteit van de maatregelen.

De maatregelen zijn ingedeeld in maatregelen op het gebied van voeding, beweiding, stal, mest-opslag, mestaanwending, bedrijfstype en ruimtelijke maatregelen. Een van de reeds concrete projecten is het project Bedreven bedrijven.

Vanuit het project Bedreven bedrijven zal in ieder geval een aantal studiegroepen worden opgezet om met deze vernieuwende bedrijfsvoering aan de slag te gaan. Dit projectvoorstel biedt daarnaast financiële ruimte voor initiatieven vanuit de streek. Voorwaarde is wel dat deze projecten passen binnen de doelstellingen van het Plan van aanpak regionaal mest- en ammoniakbeleid.

Kosten

Totale kosten f 400.000,-- (€ 181.512,09). Gevraagde bijdrage f 200.000,-- (€ 90.756,04) (maximaal 30% van de uitvoeringskosten en 75% van de plan- onderzoekskosten).

35. Minimum Letale Herbicide Dosis (MLHD) (alle prioritaire gebieden)

Onderzoeksinstituten hebben een methode ontwikkeld waarbij de dosering van bepaalde soorten onkruidbestrijdingsmiddelen nauwkeurig aangepast kan worden aan de omstandigheden. Bij proeven op de regionale proefboerderijen in Drenthe en Groningen in 2000 is gebleken dat de methode een besparing op kan leveren van 20%-40% van de hoeveelheid actieve stof. Het bestrijdingsresultaat is voldoende. De methode zal nu in een studiegroep geïntroduceerd worden.

Maatregelen:

- verdergaand onderzoek op de regionale proefboerderijen;
- begeleiding van studiegroepen in Drenthe en Groningen met praktijkbedrijven die de methode op het eigen bedrijf toepassen;
- voorlichting over de resultaten naar anderen.

Kosten (globaal voor 2001) totaal *f* 70.000,-- (€ 31.764,62). Gevraagde bijdrage *f* 20.000,-- (€ 9.075,60)

36. Proces- en monitoringsgeld

In 2000 hebben gedeputeerde staten besloten de resterende provinciale middelen in het Stimuleringsfonds milieubeschermingsgebieden te reserveren als procesgeld. Ook dit jaar worden niet alle beschikbare middelen gebruikt. Door dit op te nemen als project procesgeld en cofinanciering via de SGM/SGB te vragen, ontstaat ruimte om van 2001 tot en met 2003 het interactieve gebiedsproces te ondersteunen. Dit zal leiden tot een integrale gebiedsvisie voor de kwetsbare gebieden, voorzover die er nog niet zijn (Ruiner Aa/Dwingelderveld, Reest, Mars- en Westerstream) of geactualiseerd moet worden (overige gebieden). De middelen worden concreet aangewend voor maatregelen ter ondersteuning van of het op gang brengen van het gebieds-gerichte werken, zoals uitvoeren van inventarisaties, communicatie met de streek, ondersteuning/ begeleiding van lokale initiatieven/netwerken, projectbegeleiding etc.

Totale kosten *f* 1.462.000,-- (€ 663.426,68), waarvan *f* 731.000,-- (€ 331.713,34) provinciaal geld en *f* 731.000,-- (€ 331.713,34) cofinanciering SGM/SGB.

Verder is op de provinciale begroting jaarlijks *f* 84.000,-- (€ 38.117,54) beschikbaar voor gebiedsgerichte monitoring. Door dit op te nemen als project Monitoring en voor 2001 tot en met 2003 cofinanciering via de SGM/SGB te vragen, ontstaat ruimte om verdere uitwerking te geven aan de implementatie van het Kennis Instrument Gebiedsgericht Beleid (KING) en een uitwerking naar een monitoringsprogramma voor de kwetsbare gebieden, een van de vereisten om in aanmerking te komen voor subsidie uit de toekomstige SGB.

Totale kosten *f* 504.000,-- (€ 228.705,23), waarvan *f* 252.000,-- (€ 114.352,61) provinciaal geld en *f* 252.000,-- (€ 114.352,61) cofinanciering SGM/SGB.

Totaal aanvullend nodig *f* 4.893.995,-- (€ 2.220.798,--).

Beschikbaar is:

Vrijval:	<i>f</i>	285.094,--	(€	129.370,--)
Minimale budget via verlengde SGM	-	<u>4.576.725,--</u>	(€	<u>2.076.827,--</u>)
	<i>f</i>	<u>4.851.319,--</u>	(€	<u>2.201.432,--</u>)

Tekort	<i>f</i>	42.684,--	(€	19.369,--)

De praktijk is dat de middelen voor projecten vaak niet volledig benut worden (het gaat in het programma om maximaal voor de projecten beschikbare reserveringen; beschikkingen worden gedaan op grond van concrete projectvoorstellen). Voorgesteld wordt om bij het afhandelen van concrete subsidiebeschikkingen er goed op te letten dat het totaal beschikbare budget niet wordt overschreden.

id/coll.